

Der vil da være Anledning for mig til nærmere at drøfte Forslaget og de Ændringer, der muligt maatte blive stillede til det, i Udvalget.

Jeg føler mig staaende ret frit overfor dette Forhold; jeg har hverken været Medlem af Ædruelighedskommissionen eller af det Udvalg, der var nedsat i Fjor, men jeg vil gerne forhandle med Udvalget om dette Forhold for om muligt at komme til et Resultat i denne Sag. Lovforslagets Enkeltheder forbeholder jeg mig Frihed til nærmere at forhandle i Udvalget, jeg tror, det er den praktiske Vej til at naa et Resultat. Jeg skal her kun berøre en enkelt Side af Sagen. I Fjor blev der anket over den Forskel, Lovforslaget satte mellem By og Land derved, at det i Byerne er Kommunalbestyrelserne, der faa Afgørelsen i deres Haand, medens man ude i Sognekommunerne kræver en Folkeafstemning. Jeg mener, at en saadan Afstemning er et noget stort og ogsaa til Dels kostbart Apparat. Da vi nu have indført almindelig og lige kommunal Valgret saavel i Sognekommunerne som i Bykommunerne, tør jeg vel gaa ud fra, at de kommende Sogneraad ville blive et lige saa fuldt Udtryk som Byraadene for de Meninger, der herske indenfor Kommunens Beboere, og jeg mener derfor, at det vil være naturligt at lægge den samme Myndighed i Sogneraadenes Haand, som Lovforslaget tilstræber at lægge i Kommunalbestyrelsernes Haand.

Jeg er paa det rene med, at Lovgivningsmagten vel ved forskellige Bestemmelser kan bidrage til det Formaalets Fremme at indskrænke Drikkeriet her i Landet og virke for Ædrueligheden, men paa den anden Side er jeg fuldstændig klar over, at det er utilstrækkeligt. Det virksomste Middel til at fremme Ædrueligheden er ikke strenge Lovbestemmelser, men det er et dygtigt Oplysningsarbejde i vort Folk, og dette foregaar dels gennem Afholdsbevægelsen og dels gennem de Institutioner, der særlig have til Hensigt moralsk at paavirke Befolkningen. Det største Arbejde for at fremme Ædruelighed foregaar gennem Kirke, gennem Skole, gennem offentlige Foredrag og ikke mindst gennem Hjemmene; det er der, der skal foregaa et Oplysningsarbejde om de farlige Følger af Drik og om den moralske Rejsning i det hele taget i vort Folk. Men ved Siden af alle de Bestræbelser, som jeg med Glæde ser foregaa i vort Folk, bør Lovgivningsmagten selvfølgelig træde støttende til, dog maa man ikke indlulle sig

i den Betragtning, at naar Lovgivningsmagten først træder til, er alting klappet og klart, og saa kan man lægge Hænderne i Skødet. Tværtimod, Lovene skulle kun være et Middel, et Bidrag til Støtte for Befolkningens gode Bestræbelser for at fremme Ædrueligheden i vort Folk og i vort Land, og det er med denne Betragtning for Øje, at jeg gerne skal yde min Medvirken til, at dette Lovforslag kan faa en saadan Affattelse, at det kan svare til sit Formaal uden i for høj Grad at krænke de Interesser, som man fra anden Side er bange for skulle krænkes ved det. Ædruelighedskommissionens Indstilling er jo et Kompromis, og jeg beder lagt Mærke til, at Indstillingen foregik med Enstemmighed. Man har altsaa søgt at undgaa Yderligheder til begge Sider, og det mener jeg ogsaa det fortsatte Arbejde her i Tinget maa gaa ud paa.

Et æret Medlem har sagt til mig i Dag, at det maatte jo være en Behagelighed for mig som Indenrigsminister at blive fri for at have alle disse Afgørelser af, hvem der maa have Beværtning, Krohold o. s. v. Det skal jeg erkende. Det er et brydsomt Arbejde for mig at sidde og træffe Bestemmelser angaaende disse Forhold, og det maa jeg næsten daglig gøre, thi der foreligger jo stadig en hel Række af Begæringer, Indstillinger og Adresser, og jeg modtager ret hyppig Deputationer. Nogle ville have et Gæstgiveri, en Kro, andre ville ikke have det, og jeg skal, saaledes som Lovgivningen nu er, træffe de endelige Afgørelser. Det vil være mig en Lettelse, naar disse Spørgsmaals Afgørelse lægges over i Kommunernes Hænder. Jeg kan godt udtale, at jeg for øvrigt har valgt det Princip at holde mig saa nær som muligt op til de Beslutninger om dette Forhold, der tages i de kommunale Raad, baade Sogneraad og Amsraad. Naar Sogneraadet eller Amsraadet misrekommanderer et Andragende, falder det mig ikke ind at gaa disse kommunale Myndigheder imod. Saadan agter jeg at handle, indtil Lovgivningsmagten træffer andre Bestemmelser, og jeg glæder mig til den Dag, da man kan føre disse Afgørelser over i Kommunernes Hænder, hvor jeg mener, de retteligt bør ligge.

Det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (Kvist) spurgte mig, om jeg maatte være villig til at bidrage til Oprettelsen af et statistisk Kontor under Statens statistiske Bureau, der særlig skulde have med alle disse Forhold at bestille. Dette Spørgsmaal sorterer jo nærmest under min